

**UCHWAŁA NR V/42/19
RADY MIEJSKIEJ W SZUBINIE**

z dnia 7 lutego 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin na lata 2019-2021.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2018r. poz. 994, 1000, 1349, 1432 i 2500) i art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz.1390) oraz uchwały nr LII/413/14 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 28 października 2014r. w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Szubin na lata 2014-2025 uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin na lata 2019 - 2021 w treści określonej w załączeniu stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szubina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Anna Kijowska

Załącznik do uchwały Nr V/42/19
Rady Miejskiej w Szubinie
z dnia 7 lutego 2019 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁNIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2019-2021

Szubin, styczeń 2019

Wprowadzenie

Uchwalenie Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin na lata 2019-2021 przez Radę Miejską w Szubinie, to zadanie wynikające z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przygotowany Program jest spójny z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Realizacja Programu, w szczególności w obszarach profilaktyki, ochrony i wsparcia osób dotkniętych przemocą, oraz oddziaływań wobec osób stosujących przemoc jest nastawiona na zredukowanie zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Szubin, oraz wzrost efektywności podejmowanych przez instytucje działań pomocowych.

Głównym celem niniejszego Programu jest określenie działań jakie Gmina Szubin będzie podejmować w kolejnych latach w celu realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie stanowi poważny problem społeczny. Od lat osoby pracujące w tym obszarze starają się wypracować na etapie ustawodawczym procedury umożliwiające skuteczną i realną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą przez instytucje do tego powołane na niższych szczeblach.

W ostatnich latach możemy zaobserwować szereg pozytywnych zmian, które umożliwiają stanowczą i konkretną walkę z przemocą domową, która objawia się w coraz częściej stosowanych środkach zapobiegawczych w postaci prokuratorskiego zakazu zbliżania się do ofiary przemocy, nakazu opuszczenia lokalu przez sprawcę przemocy czy orzekanej sądownie eksmisji sprawcy przemocy.

Te wszystkie rozwiązania dążą do tego, aby osoby doznające przemocy domowej mogły poczuć, że prawo stoi po ich stronie, a walka ze sprawcą przemocy może zakończyć się sukcesem i zmianą dotychczasowego życia na lepsze.

Dostępność informacji oraz profesjonalnie przygotowana i prowadzona profilaktyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie, która szerokim echem przewija się również w środkach masowego przekazu uzmysławia osobom pokrzywdzonym, że istnieje wiele instytucji pomocowych wyspecjalizowanych do pracy zarówno z ofiarą jak i sprawcą przemocy w rodzinie. Społeczeństwo świadome swoich praw walczy o ich przestrzeganie i poszanowanie. Mimo wszystko przemoc w dalszym ciągu jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Dla kadry pracującej w tej sferze nadrzędnym celem jest dotarcie do osób potrzebujących pomocy. Nadal bowiem wiele ofiar zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Takie zachowanie wynika z wielu aspektów za którymi stoi wstyd, bezradność czy brak poczucia własnej wartości. Ofiary przemocy potrzebują dużo czasu bądź impulsu pobudzającego do podjęcia działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Część osób potrafi samodzielnie lub przy wsparciu osób najbliższych przeciwstawić się sprawcy przemocy, jednak znacząca większość osób z uwagi na zakres, siłę i długofalowość stosowanej przemocy w rodzinie potrzebuje pomocy specjalistów pracujących w tej dziedzinie.

W związku z tym niezbędną jest współpraca i interdyscyplinarność wielu podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a uchwalony Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin na lata 2019-2021, ma pomóc w realizacji tego zadania i przyczynić się do stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego poniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

1. Akty prawne

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia z 1997 roku. Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz.483 ze zm),
- Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy w rodzinie, ratyfikowana przez Polskę 27 kwietnia 2015r. (Dz.U. z 2015r. poz.961),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz.1390)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018r. poz.2137)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018r. poz.1508 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r. poz.998 ze zm.),
- Uchwała nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P. z 2014r. poz.445)
- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Szubin na lata 2014-2025 (Uchwała Nr LII/413/14 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 28 października 2014 r.)

2. Charakterystyka przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest problemem, które może dotknąć każdego człowieka. W tym przypadku nie ma znaczenia wiek, poziom wykształcenia, pozycja zawodowa czy wykonywany zawód.

Literatura dotycząca tej problematyki jest bardzo bogata, dlatego można spotkać wiele definicji przemocy w rodzinie. Jedną z nich jest przemoc definiowana w art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r., która mówi o tym, że jest to *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych - w rozumieniu art 115§11 kodeksu karnego, oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących-, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

Nawiązując do powyższego w prawnym rozumieniu przemoc, nie dotyczy tylko członków rodziny, ale również tych, którzy pozostają z sobą w relacji zależności poprzez wspólne zamieszkanie.

Często trudno jest zrozumieć, dlaczego ludzie krzywdzą swoich najbliższych, w dodatku część społeczeństwa stara się znaleźć wyjaśnienie, co sprawia, że ktoś, kto na co dzień jest dobrym pracownikiem, uśmiechniętym i życzliwym sąsiadem czy zaangażowanym społecznikiem, w taki sposób zachowuje się wobec członków swojej rodziny. W swoich domniemaniach ludzie starają się znaleźć przyczynę zachowania sprawcy jednocześnie kusząc się o stwierdzenia, że nic się nie dzieje bez winy osób, które przemocy doznają. W tym miejscu należy jednak stanowczo powiedzieć, że za przemoc zawsze jest odpowiedzialny wyłącznie sprawca przemocy.

Oczywiście w kontekście przemocy domowej możemy mówić o pewnych elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy w rodzinie, ale nie możemy stwierdzić, że są jej przyczyną. Należą do nich m.in.

- **normy społeczne i kulturowe** – przez wiele lat mówiąc dosadnie panowało przyzwolenie na przemoc domową. Krzywdzenie najbliższych wynikało ze społecznych zachowań często usankcjonowanych nawet prawem. Przez wieki mężczyzna miał uprzywilejowaną rolę w rodzinie decydując o tym co wolno i czego nie wolno pozostałym domownikom. Natomiast wszelkie nieposłuszeństwo głowie rodziny było przez niego karcone również w sposób fizyczny. Z biegiem lat rozwój cywilizacji stworzył przepisy prawa chroniące członków rodziny przed przemocą domową. Jednak w wielu środowiskach mocno zakorzenione są pewne stereotypy dotyczące pozycji kobiety czy dzieci, co zauważalne jest choćby w różnego rodzaju powiedzeniach czy przysłowiach, np.: „dzieci i ryby głosu nie mają”, „nie mówi nikomu, co się dzieje w domu”.

- **doświadczenia z okresu dzieciństwa** – niektórzy specjaliści uważają, że przemoc w rodzinie może być przekazywana z pokolenia na pokolenie. Liczne badania dowodzą, że zarówno występowanie przemocy pomiędzy rodzicami, jak i bycie ofiarą przemocy w dzieciństwie może prowadzić do jej stosowania w dorosłym życiu. Powodem tego może być modelowanie określonych zachowań nabytych w procesie uczenia się. Dziecko uczy się, że najszybszym i najskuteczniejszym sposobem rozwiązania konfliktów jest przemoc, która wywołuje strach i podporządkowanie się osobie, która ją stosuje.

- **środowisko społeczne i warunki życia** – czynnikiem zwiększającym przemoc domową może być długotrwałe bezrobocie, trudna sytuacja materialna, złe warunki mieszkaniowe czy poważna choroba. Stres i frustracja, która towarzyszy wskazanym wyżej problemom z większą łatwością wpada w złość i gniew, któremu sprawca upust daje poprzez wyładowanie się na najbliższych.

- **uzależnienie się od alkoholu i innych środków psychoaktywnych** – zjawisko przemocy domowej bardzo często kojarzone jest z nadużywaniem alkoholu. Rozpowszechnione w opinii społecznej przekonanie, że przyczyną lub bezpośrednio odpowiedzialnym za przemoc jest alkohol daje możliwość usprawiedliwienia aktów agresji. Po takie usprawiedliwienie sięgają nie tylko sprawcy przemocy, ale również osoby doznające przemocy, np.; maltretowane kobiety często twierdzą, że ich kochający i opiekuńczy mąż zmienia się pod wpływem alkoholu w potwora. Ofiary nie zauważają faktu, że spożywanie alkoholu przez sprawcę może być nawet aktem celowym, by przerzucić odpowiedzialność za użycie siły właśnie na stan nietrzeźwości. Tymczasem nie ma nic bardziej mylnego bowiem spożywanie alkoholu nie zwalnia osoby krzywdzącej swoich bliskich z odpowiedzialności za to, co robi.

Przemoc w rodzinie jest procesem i o ile nie rozpoczęło jej jednorazowe działanie lub zaniechanie, które naruszyły dobra osoby pokrzywdzonej, to często osobie doznającej przemocy nie jest łatwo stwierdzić, kiedy „to wszystko się zaczęło”. Na początku przemoc domowa może skrywać się pod płaszczem codziennych uszczypliwości, zwykłego krytykowania, czasem wyśmiewania by nagle przerodzić się w ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wyzwickach, poniżanie aż po przemoc fizyczną, ekonomiczną czy seksualną. Czym zatem charakteryzuje się przemoc domowa? Tym, że jest ona:

- **intencjonalna** – czyli jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie, sprawca dąży do utrzymania kontroli, władzy i posłuszeństwa. Często intencją sprawcy przemocy jest przekonanie, że to on wie najlepiej co jest potrzebne jego najbliższemu, co powinni robić i jak powinni się zachowywać,

- **siły pomiędzy sprawcą a ofiarą są nierówne** - sprawca wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę, ofiara ulega władzy i kontroli ze strony sprawcy. Przy czym nie chodzi tutaj wyłącznie

o nierównowagę siły fizycznej, ale także o mocniejszą pozycję sprawcy przemocy w sferach: ekonomicznej, społecznej, intelektualnej czy zawodowej, którą on wykorzystuje, aby kierować życiem swoich najbliższych,

- **narusza prawa i dobra osobiste** - sprawca wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania (fizjologiczne, bezpieczeństwa) oraz narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.),
- **powoduje cierpienie, szkody i ból** - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia, sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Czasami trudno jest zrozumieć, dlaczego osoby doznające przemocy pozostają w związkach w których są krzywdzeni. Osobom nie związanym zawodowo z tematyką przemocy łatwo przychodzi dawanie gotowych rozwiązań i „recept” jak należy postąpić w danej sytuacji, i jak sprawnie poradzić sobie z przemocą domową. Jednak osoby doznające przemocy domowej często inaczej spostrzegają rzeczywistość, usprawiedliwiają zachowanie sprawcy albo szukają w winy w sobie za zaistniałą sytuację.

Praca z rodziną dotkniętą przemocą domową jest zazwyczaj długotrwałym procesem, wymagającym interdyscyplinarnego podejścia wielu specjalistów. Często współpraca z rodziną przynosi wiele porażek przejawiających się m.in. w wycofaniu przez ofiary zeznań, które wcześniej składały na policji czy powrotu ofiary do sprawcy przemocy mimo wcześniej zastosowanego środka zapobiegawczego w postaci zakazu zbliżania się i nakazu opuszczenia lokalu przez sprawcę. Wobec takich zachowań służby muszą wykazać niezwykłą czujność i gotować nieustannej pomocy osobie pokrzywdzonej, która ostatecznie po kolejnej nieudanej szansie, którą dała sprawcy przemocy ponownie stanie się jego ofiarą i będzie szukała wsparcia i pomocy.

3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

Zjawisku przemocy w rodzinie w ostatnich latach poświęca się coraz więcej czasu czego przykładem są ostatnie prace legislacyjne zmierzające do zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zainteresowanie tą tematyką odzwierciedla się również w licznie prowadzonych przez różne instytucje statystykach. Sporządzane dane statystyczne i opracowania pozwalają zweryfikować osiągnięcie zakładanych celów, a ich interpretacja określa obszar, który wymaga jeszcze pracy i szczególnego zainteresowania.

Jedną z miarodajnych kwestii, która przedstawia zjawisko przemocy w rodzinie są statystyki odnoszące się do liczby interwencji domowych, liczby prowadzonych przez funkcjonariuszy policji spraw z art. 207 kk oraz liczby wszczętych procedur Niebieskiej Karty.

Zgodnie z funkcjonującym od 2011 roku Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wszystkie wypełnione formularze trafiają do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który koordynuje pracą Zespołu i powoływanych w sprawie Niebieskich Kart grup roboczych.

Tabela 1. Wskaźniki dotyczące procedury Niebieskiej Karty na terenie gminy i miasta Szubin

Lp.	Dane statystyczne			
	Wskaźniki	2016 rok	2017 rok	2018 rok
1	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty ogółem, w tym przekazanych przez przedstawicieli: - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, - policji - oświaty - gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, - ochrony zdrowia	31 8 21 0 1 1	32 4 24 3 1 0	58 6 48 3 1 0
2	Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart, w których osobą wobec, której istnieje podejrzenie, że jest sprawcą przemocy w rodzinie był mężczyzna.	30	31	55
3	Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart, w których osobą wobec, której istnieje podejrzenie, że jest sprawcą przemocy w rodzinie była kobieta.	1	1	3
4	Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart, w których osobą wobec, której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy w rodzinie było dziecko.	0	3	5
5	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty,, w których sprawca przemocy był pod wpływem alkoholu/.	14	14	11
6	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.	97	104	174
7	Liczba osób zobowiązanych do opuszczenia miejsca zamieszkania z powodu dopuszczenia się przemocy w rodzinie.	4	5	3
8	Liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się i kontaktów w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie.	6	5	3

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie

Z podanych danych statystycznych wynika, że rok 2018 zapisał się jako ten z najwyższą jak do tej pory liczbą założonych procedur Niebieskiej Karty. Prawie dwukrotny wzrost w 2018r. liczby Niebieskich Kart może interpretować na dwa różne sposoby: pierwszy, który zakłada wzrost świadomości społecznej w zakresie przysługujących osobie pokrzywdzonej praw umożliwiających walkę z przemocą domową oraz jej otwartość na działania pomocowe, oraz drugi sposób zakładający po prostu wzrost i nasilenie się przemocy domowej. Bazując jednak na wiedzy Zespołu i grup roboczych nabytej ze spotkań z osobami pokrzywdzonymi i ze sprawcami przemocy domowej można założyć, że bardziej trafna wydaje się pierwsza interpretacja.

Osoby doznające przemocy domowej na spotkaniach grup roboczych jasno deklarują, że szeroko prowadzona profilaktyka z zakresu przemocy domowej oraz jasny przekaz informacji o prawach osób dotkniętych przemocą domową powoduje, że osoby te czują się na tyle silne, aby podjąć walkę z przemocą domową poprzez wezwanie interwencji policji czy właśnie założenie procedury Niebieskiej Karty.

Na podstawie danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie można zauważyć natomiast, że od lat nie zmienia się tendencja związana z płcią sprawcy przemocy. W dalszym ciągu zdecydowanie częściej potencjalnym sprawcą przemocy jest mężczyzna, a ofiarą kobieta. Co jednak nie umknęło uwadze członków Zespołu niepokojącym jest fakt wzrostu przemocy domowej względem dzieci.

O ile w 2016r. nie został odnotowany ani jeden taki przypadek, to 2017 roku były już 3 osoby małoletnie, wobec których zaistniało podejrzenie stosowania przemocy domowej, a w 2018 roku tuż. Zespół odnotował aż 5 takich przypadków. Wzrost liczby pokrzywdzonych małoletnich spowodował wzmożone prace Zespołu w tym obszarze, które zostały uwieńczone pojawieniem się w szkołach „Skrzynek Korczakowskich”.

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące interwencji domowych na terenie gminy i miasta Szubin

Lp.	Wskaźniki	Wartość wskaźnika za rok		
		2016	2017	2018
1	Liczba interwencji domowych,	424	561	446
2	Liczba interwencji domowych w wyniku, których sprawca został zatrzymany i przewieziony do wytrzeźwienia do PDOZ.	15	14	31

Źródło: Komisariat Policji w Szubinie

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące spraw o znęcanie się nad rodziną prowadzonych przez Komisariat Policji w Szubinie

Lp	Wskaźniki	Wartość wskaźnika za rok		
		2016	2017	2018
1	Liczba wszczętych postępowań z art 207kk,	15	16	20
2	Liczba umorzonych postępowań z art 207kk,	7	12	15
3	Liczba postępowań z art 207 kk, w wyniku, których został sporządzony akt oskarżenia.	8	4	5

Źródło: Komisariat Policji w Szubinie

Analizując dane Komisariatu Policji w Szubinie odnośnie odnotowanej liczby interwencji domowych trudno doszukać się jednoznacznej tendencji z racji tego, że wyniki te były wyrównane w roku 2016 i 2018, nieco wyższa liczba interwencji była podejmowana w 2017 roku.

Odnosząc się natomiast do danych dotyczących spraw karnych prowadzonych w związku ze znęcaniem się nad rodziną możemy domniemywać, że szeroko prowadzona profilaktyka w obszarze przemocy domowej i dostępność do zagadnień dotyczącej tej sfery, łącznie z pomocą psychologiczną i prawną, zaowocowała większą świadomością przysługujących ofiarom przemocy domowej praw, co przełożyło się na wzrastającą z każdym rokiem liczbę wszczętych postępowań z art 207kk.

4. Procedura Niebieskiej Karty

Procedura „Niebieskiej Karty” została wprowadzona w życie w 2010 roku na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Rozporządzenie Rady Ministrów, szczegółowo opisujące przebieg procedury oraz wzory formularzy „Niebieskie Karty”, pojawiło się dopiero jesienią 2011 roku, a realnie procedura zaczęła być stosowana w 2012 roku.

Na podjęcie interwencji w środowisku z wykorzystaniem tej procedury nie jest potrzebna zgoda osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Ustawodawca określił, że procedurę tą wszczynają przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, jeśli w trakcie prowadzonych przez siebie czynności służbowych lub

zawodowych zaistnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. W tym miejscu należy jednak zaznaczyć, że uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty” jest także możliwe w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem takiej sytuacji.

Wypełniony druk „Niebieskiej Karty” część A jest przekazywany do zespołu interdyscyplinarnego w ciągu 7 dni od momentu jego wypełnienia, czyli od wszczęcia procedury. Następnie przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje ją członkom zespołu lub grupie roboczej.

Członkowie grupy roboczej w ramach prowadzonej procedury podejmują działania, których celem jest przede wszystkim zatrzymanie przemocy w rodzinie. Rodziny, w których jest prowadzona procedura objęta jest m.in. systematycznym monitoringiem przez pracownika socjalnego i dzielnicowego. Wizyty w środowisku mają zapewnić poczucie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy w rodzinie oraz dzieciom. Natomiast osoba, która stosuje przemoc ma poczucie, że jej zachowanie podlega kontroli.

Ponadto monitoring środowiska pozwala na opracowanie i wdrożenie w życie strategii postępowania w konkretnych przypadkach, włączenie niezbędnych instytucji i wykorzystanie profesjonalnych metod pracy.

Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona w takim wymiarze pozwala na interdyscyplinarną pomoc rodzinie, która w praktyce oznacza, że osoba pokrzywdzona nie musi samodzielnie zgłaszać się do różnych instytucji celem uzyskania pomocy, bo to przedstawiciele instytucji zwrócą się do niej z ofertą pomocy. Ustalony wspólnie plan pomocy dotyczy zarówno ofiary jak i sprawcy przemocy, bo to właśnie od zmiany zachowania sprawcy zależy bezpieczeństwo i dobro osoby doznającej przemocy.

Zakończenie procedury następuje w dwóch przypadkach tj. ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu, lub w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

5. Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie i jego działalność

Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie został powołany na mocy Zarządzenia nr 0050.1.30.2016 Burmistrza Szubina z dnia 17 lutego 2016 r. i obecnie działa w ośmioosobowym składzie tj.: dwóch przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i po jednym przedstawicielu z gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej oraz jeden kurator zawodowy.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego określa art 9b, pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i należą do nich m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół tworzy grupy robocze. Skład grupy roboczej nie różni się znacząco od składu Zespołu. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów oraz specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania grupy roboczej określa art 9a, pkt 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i należą do nich: opracowywanie i realizacja pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy

w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Działalność Zespołu oprócz najbardziej rozpowszechnionej i znanej procedury Niebieskiej Karty to również szereg innych zdań i działań realizowanych w środowisku. W 2017 roku z uwagi na nasilające się zjawisko przemocy występujące w rodzinach wielopokoleniowych, gdzie sprawcami przemocy były teściowe, tut. Zespół wraz z MGOPS w Szubinie zorganizował przy pomocy lokalnego proboszcza pogadankę w Kościele. W pogadance uczestniczyło około 30 osób, a celem spotkania było m.in. podniesienie roli rodziny, wskazanie mitów i faktów dotyczących przemocy, wyjaśnienie w prosty sposób źródła, form i przejawów przemocy oraz wskazanie instytucji, gdzie można szukać pomocy. Zrealizowane wyżej działanie zostało szerzej omówione w dwumiesięczniku Niebieska Linia.

Natomiast w 2018 roku Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie w ramach Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Szubin na lata 2016-2018 wyszedł z inicjatywą rozpropagowania funkcjonowania „Skrzynek Korczakowskich” w szkołach podstawowych na terenie Gminy Szubin. Projekt „Skrzynki Korczakowskie” powstał z myślą o dzieciach, które wychowując się w rodzinie, gdzie występuje przemoc domowa w sposób pośredni lub bezpośredni narażone są na cierpienie ze strony osób dorosłych. „Skrzynki” mają za zadanie umożliwić dzieciom, poprzez napisanie listu ujawnienie swoich emocji oraz skierowanie prośby o pomoc i interwencje w ich środowisku rodzinnym.

Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy proponuje bezpłatną pomoc prawną oraz psychologiczną realizowaną przez specjalistów działających przy MGOPS w Szubinie. Z każdym rokiem coraz więcej osób, którzy pozostają w zainteresowaniu Zespołu z uwagi na prowadzoną procedurę NK w rodzinie, kierowanych jest do Poradni Terapii Uzależnień „Koliber” w Szubinie. Rodziny w w/wym poradni mogą znaleźć pomoc z zakresu uzależnienia m.in. od alkoholu jak również pomoc z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto tut. Zespół mając na uwadze jak ważną i integralną częścią pracy wszystkich służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest podnoszenie kwalifikacji, przez ostatnie lata organizował szkolenia dla osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. pracowników socjalnych, dzielnicowych, asystentów rodziny, pedagogów, kuratorów sądowych oraz pielęgniarek.

6.Cele i zadania Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Cel główny programu: Ograniczenie zjawiska oraz skutków przemocy w rodzinie w mieście i gminie Szubin poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób związanych i dotkniętych zjawiskiem przemocy.			
Cele szczegółowe	Planowane zadania	Proponowani realizatorzy	Przewidywane efekty
Prowadzenie szeroko rozumianej profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,	* udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym, rozpowszechnianie ulotek dotyczących zjawiska przemocy domowej,	* Zespół Interdyscyplinarny, * Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, * Szkoły, * służba zdrowia * Ośrodki wsparcia,	* zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar, świadków i sprawców przemocy w rodzinie,
Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie,	* promowanie zajęć edukacyjno-wychowawczych oraz wspieranie szkolnych	* Zespół Interdyscyplinarny, * Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, * Szkoły,	* zwiększenie świadomości przysługujących praw dla rodzin, w których występuje przemoc,

	programów profilaktyki przeciwko przemocy w rodzinie (Skrzynki Korczakowskie) * wsparcie prawne i psychologiczne dla ofiar przemocy,	* Policja * służba zdrowia	
Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,	* podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. * gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno-korekcyjne wobec sprawców przemocy domowej.	* Zespół Interdyscyplinarny, * Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, * Szkoły, * Policja, * GKRPA, * Służba zdrowia * Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Szubinie * PCPR	* zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
Zwiększenie kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	* udział w szkoleniach i konferencjach dla przedstawicieli służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w tym m.in.: członków zespołu interdyscyplinarnego, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, asystentów rodziny, funkcjonariuszy policji. * system wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy oraz stosującymi przemoc w formie superwizji, coachingu, grupy wsparcia.	*Zespół Interdyscyplinarny, *Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, * organizatorzy zewnętrzni	* profesjonalne wyedukowanie osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie. *podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie

7. Adresaci programu

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy gminy Szubin, a w szczególności:

- osoby doznające przemocy,
- osoby stosujące przemoc,
- świadkowie przemocy w rodzinie,
- rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy,
- przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych i powołanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy.

8. Zasoby

Realizatorem Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin na lata 2019-2021 jest Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie, który swoje zadania będzie wypełniał przy współpracy m.in:

- Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szubinie,
- Policji,
- placówek oświatowych – przedszkoli i szkół,
- innych instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących cele i zadania zawarte w Programie.

Efektywna realizacja Programu wymagać będzie spójnych działań i współpracy instytucji i służb koordynowanych przez Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie.

9. Spodziewane efekty Programu to:

- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy osobom doświadczającym przemocy,
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających osobom zagrożonym i ofiarom dotkniętym przemocą.

10. Termin realizacji

Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin realizowany będzie w latach 2019-2021.

11. Finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin na lata 2019-2021 będą środki własne w dziale 852 rozdział 85205 oraz środki finansowe przeznaczone na realizowanie zadań Gminnego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Szubin na rok 2019 i lata późniejsze. Mogą to być również środki finansowe pozyskane z zewnątrz np. w ramach projektów.

12. Monitorowanie Programu będzie prowadził Zespół Interdyscyplinarny przy współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szubinie. Sprawozdanie i ocena realizacji poszczególnych działań w roku kalendarzowym będą opracowywane w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli instytucji oraz podmiotów realizujących Program. Następnie sprawozdanie będzie przedłożone Burmistrzowi Szubina i Radzie Miejskiej w Szubinie w terminie do 31 marca. W trakcie realizacji Programu istnieje możliwość dokonywania zmian wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb. Zmiany będą przedstawiane Radzie Miejskiej w Szubinie do zatwierdzenia. Program ma charakter otwarty, tzn. dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe rozwiązania lub modyfikację zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb.

Przewodnicząca Rady

Anna Kijowska

Uzasadnienie

Kluczową rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spełnia gmina. Jej obowiązkiem jest w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach tego obowiązku do gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ważnym zadaniem gminy w tym zakresie jest również udzielanie wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, zwłaszcza poprzez zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia oraz prowadzenie różnego rodzaju poradnictwa i podejmowanie działań interwencyjnych. Nie mniej istotnym zadaniem gminy jest także współdziałanie z innymi podmiotami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gdy chodzi o środki finansowe na realizację Programu, trzeba przede wszystkim podkreślić, że określony rodzaj zadań jednostek samorządu terytorialnego rzutować będzie na rodzaj źródła ich finansowania. Zadania własne (samorządowe) mają być realizowane samodzielnie z wykorzystaniem środków własnych, zaś zadania zlecone finansowane są ze środków pochodzących z budżetu państwa. Przyznanie jednostkom samorządu terytorialnego instrumentów działania, jakimi są programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie może przyczyniać się do zwiększania skuteczności działań w tym zakresie. Treść programów powinna każdorazowo wynikać ze specyfiki zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, ze szczególnym uwzględnieniem zadań, środków ich realizacji i wskazaniem konkretnych podmiotów, które mają te zadania wykonywać. Takie cechy posiada przedstawiony Program. Projekt Programu został omówiony z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego w Szubinie i uzyskał pełną akceptację. Wobec powyższego przyjęcie Programu jest prawnie uzasadnione.

Przewodnicząca Rady

Anna Kijowska